

Vientulības anatomija - izstumtie starp izstumtajiem

Sociālā darba konference “Bērns.Pusaudzis.Jaunietis.”

***Mg. sc. sal.* Dita Rituma, LKNDZ**

24.03.2023

Vientulība:

... ir pašsajūtas stāvoklis, dziļš emocionāls stāvoklis;
... tiek raksturota arī kā sociālās sāpes – psiholoģisks mehānisms, kas motivē cilvēkus meklēt sociālos kontaktus;

... ir nepatīkama emocionāla reakcija uz uztverto izolāciju;

... sajūta, ko mēs iegūstam, kad mūsu vajadzība pēc atalgojošajiem sociālajiem kontaktiem un attiecībām netiek apmierināta.

Pētījumu dati

..vismaz 25 % 10 gadus veci bērni ar GRT piedzīvo ilgstošu vientulības sajūtu vs 10 % neirotipisku bērnu;

...vismaz puse(pat >60%) personu ar GRT piedzīvo ilgstošu un hronisku vientulību dzīves laikā;

Pētījumu dati apraksta bērnus, pieaugušos ar viegliem, vidēji smagiem GRT;

Dati par personām ar smagiem, dziļiem attīstības traucējumiem??

Bērni piedzīvo vientulību

- Jo viņiem ir funkcionālo traucējumu dēļ ierobežotas iespējas veidot sociālos kontaktus (neverbāli, nespēj rakstīt, smagi kompleksi traucējumi).
- Netiek nodrošināts nepieciešamais atbalsts kontaktu veidošanā - mājmācība, nav sociālo pakalpojumu, atbalsta personas nesaskata jaunieša vajadzību pēc vienaudžu kontaktiem, draugiem un ne tikai neatbalsta, bet arī ierobežo iespējas sastapt vienaudžus.

Izglītības vidē

- Traucējumu dēļ ir nespēja sevi izpaust dažādās sociālās situācijās, kas noved pie vienaudžu noraidījuma;
- Izglītības vidē pedagogi mēdz būt selektīvi- un ne vienmēr dod vienlīdzīgas iespējas iesaistīties izglītības un ārpusizglītības aktivitātēs pilnā apmērā, kas liedz iespēju izjust piederības un pieņemšanas sajūtu.

Izaicinājumi

Iekšējie resursi:

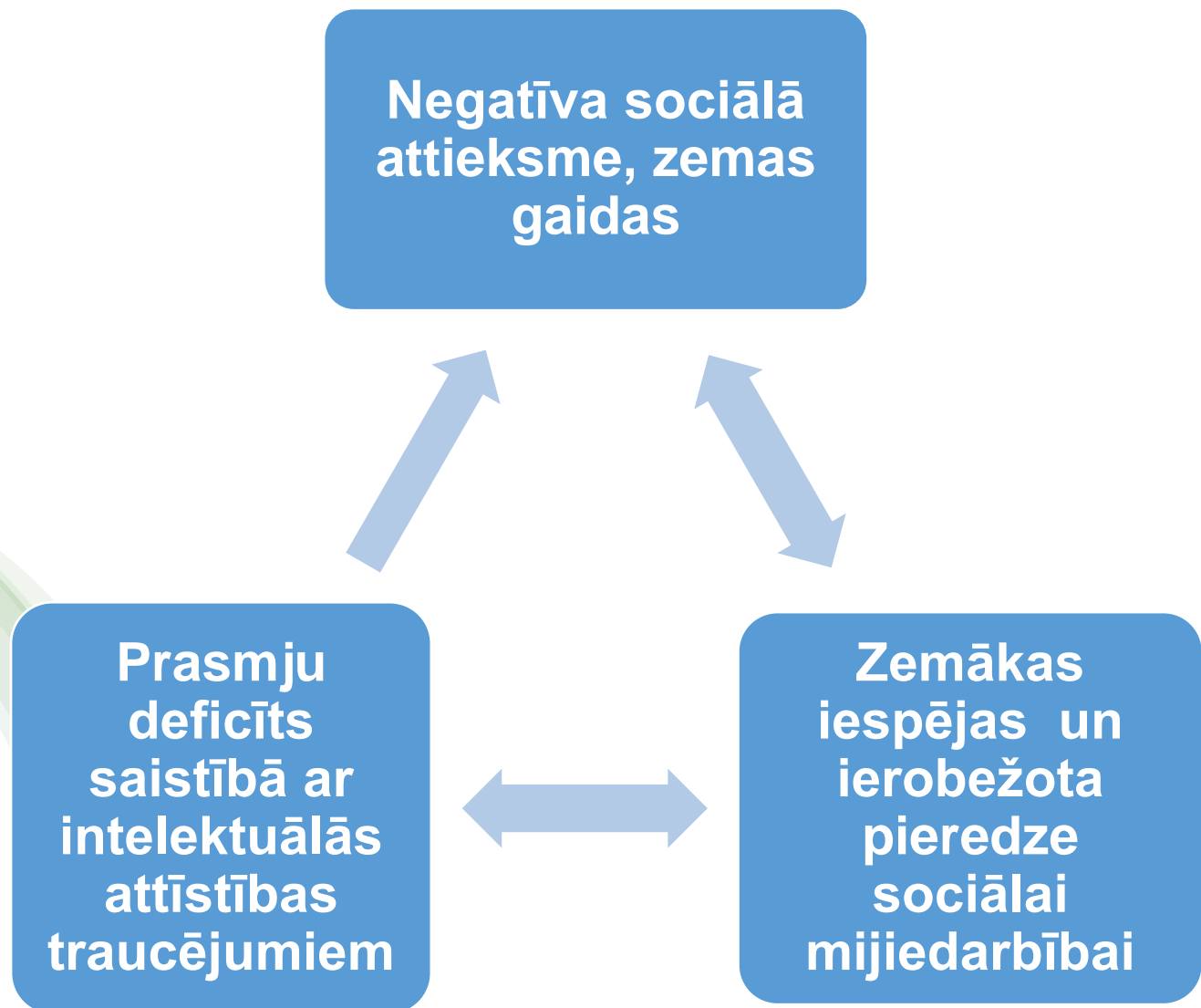
- Grūtības izprast draudzības konceptu – par draugiem saucot tos, ar ko daudz pavada laiku- aprūpētājiem, ģimenes locekļu draugiem, arī filmu un pasaku tēliem
- Spējas atpazīt un vadīt savas sajūtas, emocijas

Izaicinājumi

Konteksti:

- **Kas ir draugi cilvēkiem ar smagiem attīstības traucējumiem?**
- **Vecāku, aizgādņu, sabiedrības ietekme**

Ievainojamība vientulībai

«Īstais izaicinājums, ko mums izvirza cilvēki ar dziļiem intelektuālās attīstības traucējumiem, ir ne tik daudz, ko mēs varam darīt viņu labā, bet gan , vai mēs gribam vai negribam būt kopā ar viņiem. Galu galā tie nav tiesību , bet gan draudzības jautājumi »

(Hans Reinders)

Literatūra

- Gilmore, Linda; Cuskelly, Monica (2014). *Vulnerability to Loneliness in People with Intellectual Disability: An Explanatory Model*. *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities*, 11(3), 192–199. doi:10.1111/jppi.12089
- Shireen Pavri, “*Loneliness in Children With Disabilities*” , *Teaching Exceptional Children*, Vol. 33, No. 6, 2001, pp. 34-39.
- Tillinger, Miriam. “*The Influence of Friends and Family on Well-Being for Children and Adolescents with Developmental Disabilities*”, Boston College, 2013.
- Hughes, Rachel & Redley, Marcus & Ring, Howard. (2011). *Friendship and Adults With Profound Intellectual and Multiple Disabilities and English Disability Policy*. *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities*. 8. 10.1111/j.1741-1130.2011.00310.x.